

Doktorat p. mgr Ewy Zdunek

Dnia 8 listopada 2016 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej pt. *Ochrona prawa rodziców do religijnego i moralnego wychowania dzieci w prawie kanonicznym i w prawie państw członkowskich Unii Europejskiej. Studium prawnoporównawcze*, napisanej przez p. mgr Ewę Zdunek, pod kierunkiem prof. UKSW dr hab. Heleny Pietrzak. Sesji przewodniczył Dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak.

Przedłożona dysertacja składa się z następujących części: wykaz skrótów (s. 5-7), wstęp (s. 7-9), pięć rozdziałów merytorycznych podzielonych na punkty i podpunkty (s. 11-264), rozdział I (s. 10-74), rozdział II (s. 75-105), rozdział III (s. 106-148), rozdział IV (s. 149-207), rozdział V (s. 208-264), zakończenie (s. 265-274), bibliografia (s. 275-315).

We wstępie (s. 7-9) zarysowany został problem badawczy, a także przedstawiona została koncepcja budowy pracy, metodologia oraz przedstawienie źródeł.

Pierwszy rozdział został zatytułowany *Prawo rodziców do religijnego i moralnego wychowania dzieci w prawie kanonicznym i prawie międzynarodowym* (s. 10-74). W pierwszej części rozdziału Autorka przedstawiła zagadnienie prawa do wolności myśli, sumienia i religii oraz nauczania religii, zawarte w dokumentach kościelnych oraz umowach o zasięgu uniwersalnym i europejskim. Autorka zwróciła uwagę, iż prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem religijnymi i moralnymi zostało szczególnie zaakcentowane w dokumentach Soboru Watykańskiego II oraz powtórzone w przepisach Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r. Problematyka dotycząca rodziny, praw rodziców i dzieci była poruszana również w wielu dokumentach i wystąpieniach Ojca Świętego Jana Pawła II i papieża Benedykta XVI.

Drugi rozdział nosi tytuł *Gwarancje poszanowania prawa rodziców do religijnego i moralnego wychowania dzieci w państwach wyznaniowych należących do Unii Europejskiej* (s. 75-105). Autorka poddała analizie przepisy państw wyznaniowych Unii Europejskiej: Cypru, Królestwa Danii, Grecji, Malty i Zjednoczonego Królestwa. Wskazała, iż wspólnym elementem tego typu modelu, występującego we wszystkich omawianych krajach, jest ściśle powiązanie między państwem i jednym spośród Kościołów.

Odzwierciedla to najczęściej treść ustawy zasadniczej lub system prawny danego państwa.

Tytuł trzeciego rozdziału brzmi: *Gwarancje poszanowania prawa rodziców do religijnego i moralnego wychowania dzieci w państwach świeckich należących do Unii Europejskiej. Obligatoryjne nauczanie religii w szkołach* (s. 106-148). Autorka skoncentrowała się na państwach świeckich z obligatoryjnym nauczaniem religii w szkołach (Austrii, Finlandii, Irlandii, Niemczech, Rumunii, Królestwie Szwecji). W omawianych porządkach prawnych nie akcentuje się już historycznych związków z jednym Kościołem lub religią, jak to ma miejsce w państwach wyznaniowych, jednakże występuje tu kategoria wspólnoty religijnej, uznanej za społecznie ważną i pożyteczną. Wspólnoty takie otrzymują od państwa wsparcie finansowe zarówno na prowadzoną przez nie działalność charytatywną, jak i duszpasterską, która traktowana jest jako swego rodzaju usługi religijne.

Czwarty rozdział zatytułowany został: *Gwarancje poszanowania prawa rodziców do religijnego i moralnego wychowania dzieci w państwach świeckich należących do Unii Europejskiej. Fakultatywne nauczanie religii w szkołach* (s. 149-207). Autorka w tej części pracy poświęciła uwagę, na państwa które wprowadziły fakultatywny model nauczania religii w szkołach publicznych. W systemach fakultatywnych nauczanie religii w szkołach publicznych odbywa się na życzenie rodziców, zaś uczniowie nie uczęszczający na katechizację najczęściej nie muszą uczestniczyć w żadnej formie zajęć zastępczych. W odróżnieniu od systemów obligatoryjnych, inicjatywa zorganizowania zajęć z religii leży po stronie zainteresowanych uczniów lub ich rodziców.

W ostatnim, piątym rozdziale pt. *Ochrona prawa rodziców do religijnego i moralnego wychowania dzieci w ramach edukacji szkolnej w Polsce* poddany został analizie poziom ochrony omawianego prawa w ustawodawstwie polskim (s. 208-264). Autorka omówiła polski model relacji państwo-Kościół, który polega na rozdziale tych dwóch podmiotów.

Dysertację zamyka zakończenie (s. 265-274), które stanowi zebranie wyników analiz dokonanych w poszczególnych częściach pracy wraz z ostatecznymi wnioskami.

Na końcu dysertacji Autorka zamieściła *Bibliografię* (s. 275-315), którą posłużyła się w jej opracowaniu. Podzielona ona została na 5 zasadniczych części: A. Źródła, B. Akty wykonawcze, C. Orzecznictwo, D. Literatura, E. strony internetowe.

Obydwaj recenzenci dysertacji wskazali tak pozytywne, jak i negatywne jej strony. W końcowych wnioskach ocenili ją jako odpowiadającą

wymogom stawianym przez prawo rozprawom doktorskim, tak pod względem merytorycznym, jak i formalnym.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy rozprawom doktorskim, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony nadała p. mgr Ewie Zdunek stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

Katarzyna Majchrzak
Wydział Prawa Kanonicznego UKSW